

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

Н А К А З

25.08.2020

№ 1608

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту „Машиніст ексгаустера”**

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт „Машиніст ексгаустера”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості спільно з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки в мережі інтернет.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200](#)

Підписувач [Петрашко Ігор Ростиславович](#)

Дійсний з [30.03.2020 0:00:00](#) по [30.03.2022 0:00:00](#)

Мінекономіки

1608-20 від 25.08.2020 10:33:31

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

25.08.2020 № 1608

**Професійний стандарт
„Машиніст ексгаустера”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Обслуговування тягодутьових установок (ексгаустер, димосос, вентилятор), призначених для видалення газоподібних продуктів згорання з нагрівальної печі в процесі згорання природного газу та з плавильного агрегату в процесі тонко подрібнених концентратів.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція В	Добувна промисловість та розроблення кар'єрів	Розділ 07	Добування металевих руд	Група 07.1	Добування залізних руд
				Клас 07.10	Добування залізних руд

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	81	816	8163
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Робітники, що обслуговують промислове устаткування	Робітники, що обслуговують установки з вироблення електроенергії, та робітники на подібному устаткуванні	Робітники, що обслуговують печі для спалювання сміття, компресори, холодильні, вентиляційні, водоочисні та меліоративні системи

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Машиніст ексгаустера 8163

1.5. Професійна кваліфікація

Машиніст ексгаустера

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00:00 по 30.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

1608-20 від 25.08.2020 10:33:

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом старшого майстра виробничої ділянки; майстра виробничої ділянки; бригадира.

Може ставити завдання учню машиніста ексгаустера.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток за результатами атестації робочого місця за умовами праці.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знежелезуювальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча та чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність документа, що підтверджує професійну кваліфікацію „Машиніст ексгаустера”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Машиніст ексгаустера”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – не менш ніж один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працевлаштування на роботу), а періодичний – один раз на два роки.

Наявність відповідної групи з електробезпеки (машиніст ексгаустера повинен знати правила електробезпеки в обсязі II групи).

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Диплом кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Машиніст ексгаустера” з додатками до диплома кваліфікованого робітника або свідоцтва про присвоєння (підтвердження) робітничої кваліфікації „Машиніст ексгаустера”, 4 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, начальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, професійно-технічне навчання, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Машиніст ексгаустера” – повна або базова загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій з присвоєнням робітничої кваліфікації за професією „Машиніст ексгаустера”.

2.3. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.4. Спеціальне, спеціалізоване навчання

Спеціальне навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Закон України „Про охорону праці”.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил

безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 (із змінами).

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за № 573/13840.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 15.05.2018 № 704 „Про затвердження Правил охорони праці під час дроблення і сортування, збагачення корисних копалин і огрудкування руд та концентратів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2018 за № 666/32118.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 № 1045 „Про затвердження Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.07.2019 за № 828/33799.

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати у команді.

Здатність раціонально використовувати робочий час.

Здатність лаконічно та чітко передавати інформацію.

Здатність оперативно приймати рішення в межах професійної компетентності.

Здатність застосувати знання на практиці.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
А	Початок та закінчення робіт	Здатність вести журнал прийому-здачі зміни	А1
		Здатність оглядати і перевіряти рівень масла	А2
		Здатність проводити перевірку наявності циркуляції води і масла для охолодження та змащення підшипників	А3
		Здатність проводити огляд механічних і електричних вузлів (точок) ексгаустера	А4
		Здатність проводити перевірку обтяжки анкерних болтів ексгаустера та електродвигуна	А5
		Здатність проводити огляд направляючих апаратів, датчиків вібрації	А6
		Здатність перевіряти наявність зазсмінення електрообладнання ексгаустера	А7
		Здатність проводити огляд ділянок обслуговування та резервного обладнання	А8
		Здатність проводити запуск/зупинку ексгаустера	А9
		Здатність проводити прибирання зони обслуговування, закріпленого устаткування та механізмів після закінчення робіт	А10
Б	Технічне обслуговування обладнання	Здатність проводити заливку масла	Б1
		Здатність проводити змащення підшипників	Б2
		Здатність прибирати майданчики обслуговуваного обладнання	Б3
		Здатність проводити очистку ексгаустера та резервного обладнання	Б4
		Здатність проводити очистку колекторів технологічних вентиляторів	Б5
		Здатність проводити очистку роторів, направляючих апаратів	Б6
		Здатність здійснювати пробні запуски/зупинки ексгаустера під час ремонту (при необхідності)	Б7
В	Експлуатація ексгаустера	Здатність проводити запуск/зупинку ексгаустера	В1
		Здатність контролювати температуру та вібрацію, заданих механічних та електричних вузлів (точок) ексгаустера	В2
		Здатність контролювати тиск в системах маслозмазки та охолодження	В3

		Здатність контролювати роботу приладів та засобів автоматики	B4
		Здатність контролювати роботу допоміжного обладнання	B5
		Здатність контролювати струмове навантаження	B6
Г	Дотримання норм і правил охорони праці та промислової безпеки	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства	Г1
		Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г2
		Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішніх корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Г3
		Здатність дотримуватись вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку	Г4
		Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Г5
		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	Г6
		Д	Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків
Здатність надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, від гострого захворювання, у випадку аварії	Д2		
Здатність транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги	Д3		
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність вивчати та дотримуватись вимог правил екологічної безпеки	Е1
		Здатність здійснювати збір усіх відходів, які утворилися, роздільно по видах в тару	Е2
		Здатність проводити ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів	Е3

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А Початок та закінчення робіт	А1 А2 А3 А4 А5 А6 А7 А8 А9 А10	Експаустер; повітряно-дутьєвий нагнітач; аспіраційна тягова установка; журнал прийому здачі зміни; агрегатний журнал.	А.3.1. Будова і технічні характеристики обладнання, що обслуговується. А.3.2. Розміщення технологічного обладнання. А.3.3. Правила використання засобів вимірювання і сигналізації пульта управління, системи сигналізації та зв'язку. А.3.4. Схема технологічного процесу. А.3.5. Схема ланцюгів апаратів. А.3.6. Схема газо-повітряних потоків. А.3.7. Правила запуску обладнання, що обслуговується. А.3.8. Основи електротехніки і механіки. А.3.9. Правила ведення установленої документації.	А.У.1. Візуально визначати стан вузлів, деталей та обладнання. А.У.2. Проводити запуск/зупинку обладнання. А.У.3. Проводити огляд обладнання. А.У.4. Вести установлену документацію.
Б Технічне обслуговування обладнання	Б1 Б2 Б3 Б4 Б5 Б6 Б7	Експаустер; колектори; ротори; направляючі апарати; маслостанція; мастильні матеріали; скребок; лопата; пневмошнуровка	А.3.1. Будова і технічні характеристики обладнання, що обслуговується. Б.3.1. Види і регламент технічного обслуговування. Б.3.2. Види несправностей в роботі обладнання і	.У.1. Виконувати роботи по очищенню, прибиранню обладнання, що обслуговується. Б.У.2. Виконувати запуск/зупинку обладнання. Б.У.3. Виконувати заливку масла.

		відро; лійка.	методи їх визначення. Б.3.3. Причини виникнення несправностей, заходи що до їх попередження. Б.3.4. Періодичність і порядок змазки механізмів. Б.3.5. Види матеріалів для змащення. Б.3.6. Види матеріалів з яких виготовляються підшипники. Б.3.7. Гранично-допустимі температури для підшипників. Б.3.8. Інструкції з експлуатації обладнання.	
В Експлуатація ексгаустера	В1 В2 В3 В4 В5 В6	Ексгаустери; повітряно-дугтвовий нагнітач; аспіраційна тягова установка; прилади і засоби автоматики; засоби автоматики; амперметр; агрегатний журнал.	А.3.1. Будова і технічні характеристики обладнання, що обслуговується. А.3.4. Схема технологічного процесу. В.3.1. Призначення і будова контрольно-вимірювальних приладів. В.3.2. Розміщення технологічного обладнання н. В.3.3. Раціональні режими роботи ексгаустера. В.3. Норми технологічного процесу. В.3.5. Інструкцію з експлуатації.	Б.У.2. Виконувати запуск/зупинку обладнання. В.У.1. Контролювати вібрації заданих механічних і електричних вузлів (точок) ексгаустера. В.У.2. Контролювати температуру заданих механічних і електричних вузлів (точок) ексгаустера. В.У.3. Контролювати тиск в системах масло змазки і охолодження. В.У.4. Контролювати роботу приладів і засобів автоматики. В.У.5. Контролювати роботу допоміжного обладнання. В.У.6. Контролю-

<p>Г Дотримання норм і правил охорони праці та промислової безпеки</p>	<p>Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6</p>	<p>Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.</p>	<p>Г.3.1. Політики та мети підприємства в галузі охорони праці. Г.3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до машиніста ексгаустера (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця). Г.3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту. Г.3.4. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійних інструментів. Г.3.5. Пожежо-небезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту. Г.3.6. Позиції плану ліквідації аварій. Г.3.7. Вимоги законодавчих актів та внутрішніх корпоративних положень з охорони праці. Г.3.8. Вимоги положень нарядної системи.</p>	<p>вати струмове навантаження. Г.У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва. Г.У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту. Г.У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно плану ліквідації аварій. Г.У.4. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт. Г.У.5. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку. Г.У.6. Виконувати положення Колективного договору підприємства. Г.У.7. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт. Г.У.8. Проводити аналіз безпечного виконання робіт.</p>
---	--	---	--	--

			<p>Г.3.9. Правила внутрішнього трудового розпорядку.</p> <p>Г.3.10. Положення колективного договору підприємства.</p>	
<p>Д Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків</p>	<p>Д1 Д2 Д</p>	<p>Аптечка (загального призначення) для машиніста ексгаустера</p>	<p>Д.3.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, гострого захворювання, у випадку аварії.</p> <p>Д.3.2. Місцезнаходження засобів для надання домедичної допомоги.</p> <p>Д.3.3. Порядок виклику швидкої допомоги, пожежної частини, номери телефонів служб екстреного реагування.</p> <p>Д.3.4. Правила транспортування потерпілих від нещасних випадків.</p> <p>Д.3.5. Склад та застосування лікарських препаратів.</p>	<p>Д.У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків.</p> <p>Д.У.2. Надавати першу домедичну допомогу потерпілим від різних видів травм (ураження електричним струмом, поранення, вивих, перелом, кровотеча, опік та ін.).</p> <p>Д.У.3. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги.</p>
<p>Е. Дотримання норм і правил екологічної безпеки</p>	<p>Е1 Е2 Е3</p>	<p>Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів.</p>	<p>Е.3.1. Політики підприємства в галузі охорони навколишнього середовища.</p> <p>Е.3.2. Цілі підприємства в галузі екології.</p> <p>Е.3.3. Основи ощадливого підприємства, систему 5С.</p> <p>Е.3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища.</p> <p>Е.3.5. Вимог</p>	<p>Е.У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах.</p> <p>Е.У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів.</p>

			законодавства в галузі охорони навколишнього середовища. Е.3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу. Е.3.7. Інструкції з поводження з відходами. Е.3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів. Е.3.9. Закон України „Про відходи”, „Про охорону земель”.	
--	--	--	---	--

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробники проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

25 серпня 2020 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

28 серпня 2020 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Серпень 2025 року.